

سوالات: فارسی یک درس یک تا هشت		رشته: ریاضی - تجربی - انسانی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
نام و نام خانوادگی:		سال دهم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان:	تعداد صفحات: صفحه تعداد سوال: سوال
الف) قلمرو زبانی (۷ نمره)				
۱	1) معنای واژه های مشخص شده را بنویسید. الف) آهنگ کید و عداوت کردند ..... ب) در این سفرها به جست و جوی تسلائی می رفت ..... ج) ارتجالا انشایی ساخت ..... د) چگونه این چنین که بلند بر زبر ماسوا ایستاده ای!			
۱	2) نقش دستوری واژه های مشخص شده را بنویسید؟ الف) رنج هیچ کس ضایع مکن. ب) بی خویشتم کردی بوی گل و ریحان ها ج) نگاهش آرام و حرکات و زندگی اش بی تلاطم بود. د) گفتا خنک نسیمی کز کوی دلبر آید.			
۱	3) غلطهای املایی موجود در عبارات زیر را تصحیح نمایید. الف) در کرامت و فراق به پارس رسیدیم، از برکات آن آزاد مرد. ب) از آن دهان که حرّای شیر می خروشید / کلمات کود کانه تراوید. ج) نیایش نیم رخ زندگان راضی در برداشت و از سر نیازی بود. د) فک زیرین را پیمود و از یال و قارب به زیر آمد.			
۵/۰	4) املای درست واژه را انتخاب کنید. الف) همه بر پای (خواسته-خاسته) بودند و نمی نشستند. ب) چون تن به (زَلَت - ذَلَت) بیالایند، به قرآن پاک گردد.			
۲۵/۰	5) صورت امروزی فعل مشخص شده را بنویسید. «خدای تبارک و تعالی، همه بندگان خود را از عذاب قرض و دین فرج دهد.»			
۵/۰	6) تفاوت معنایی واژه ی مشخص شده در گذشته و امروز چیست؟ « به مجلس وزیر شدیم»			
۲۵/۰	7) در کدام گزینه «جهش ضمیر» وجود دارد؟ الف) گفتم غم تو دارم گفتا غمت بر آید ب) گفتم که بر خیالت راه نظر ببندم ج) گفتم که بوی زلفت گمراه عالمم کرد د) گفتم که نوش لعلت ما را به آرزو کشت گفتم که ماه من شو گفتا اگر بر آید گفتا که شبرو است او از راه دیگر آید گفتا اگر بدانی هم اوت رهبر آید گفتا تو بندگی کن کاو بنده پرور آید			
۱	8) با توجه به عبارت زیر به سوالات پاسخ دهید. گفتهاند «نیکوترین»، از بهر آن بود که یوسف صدیق و وفادار بود و یعقوب خود او را به صبر آموزگار بود و زلیخا در عشق و درد او بی قرار بود و اندوم و شادی در این قصّه بسیار بود فلاجرم حدیث ایشان نیکوترین احادیث اهل روزگار بود. الف) یک واژه ی دو تلفظی بیابید. ب) دو هم خانواده پیدا کنید. ج) دو واژه ی متضاد پیدا کنید. د) یک واژه بیابید که از نظر ساخت مشتق باشد.			
۵/۰	9) به کمک کلمه ی «راه» یک واژه «مرکب» و یک واژه ی «مشتق - مرکب» بسازید. مرکب: ..... مشتق - مرکب:			
۱	10) در گروه های اسمی زیر هسته و وابسته را مشخص کنید. الف) نیکوترین نعمت ب) عشق حرم			
ب) قلمرو ادبی (۵ نمره)				
۲۵/۰	11) مفهوم کنایی عبارت مشخص شده را بنویسید. «مگر در ریاضی که «کمینش لنگ بود...» و همین باعث شد که نتواند تصدیق نامه دوره ابتدایی را بگیرد».			
۲۵/۰	12) استعاره موجود در بیت زیر را بیابید و مفهوم استعاری آن را بنویسید. «مور، چه داند که بر دیواره اهرام می گذرد / یا بر خشتی خام»			
۱	13) ارکان تشبیه را در جمله ی زیر بیابید و جدول را کامل کنید. «از برهنگی و عاجزی به دیوانگان مانده بودیم»			
	مشبه	مشبه به	وجه شبه	ادات تشبیه

۲۵/۰											
۲۵/۰					14) نوع جناس موجود در واژگان بیت زیر را مشخص کنید. «الهی فضل خود را یار ما کن ز رحمت یک نظر در کار ما کن»						
۱					15) در کدام گزینه استفهام انکاری دیده نمی شود؟ الف) در پیچ و تاب عرفانی اسلمی، آدم چه کاره بود؟ ب) نکند آن زن، فهمیده بود؟ ج) مگر می شود بگویی آری؟						
۱					16) به عبارات زیر دقت کنید و برای هریک از آرایه های «ایهام، تلمیح، حس آمیزی و تضمین» یک نمونه نشان دهید. الف) انشایی ساخت و با صدای گرم و رسا اجرا کرد. ب) گفتیم که ماه من شو، گفتا اگر بر آید ج) خجسته باد نام خداوند، / نیکوترین آفریدگاران، که تو را آفرید. د) بر حریف مغلوب رحم نیاور و آ / چنان می کوفت که «پولاد کوبند آهنگران»						
۱					17) به انتخاب خود، دو بیت از شعر «باز این چه شورش است» سروده ی «محتشم کاشانی» را بنویسید.						
					18) بیت بعدی شعر زیر را با توجه به محفوظات خود کامل کنید. هرتیر که بر کیش است گر بر دل ریش آید ما نیز یکی باشیم، از جمله قربان ها						
					ج) قلمرو فکری (۸ نمره)						
۲۵/۰					19) معنی و مفهوم اشعار و ابیات زیر را بنویسید. الف) رنگ را نگارین می ریخت. ب) خواستیم تا شوخ از خود باز کنیم. ج) اندر همه کاری، داد از خویشتن بده د) دربن این پرده نیلوفری ه) گل از شوق تو خندان در بهار است						
۵/۰					20) با توجه به شعر زیر به سوالات پاسخ دهید. «دری که به باغ بینش ما گشوده ای / هزار بار خیرری تراست / مرجا به بازوان اندیشه و کردار تو / شعر سپید من، رو سیاه ماند / که در فضای تو، به بی وزنی افتاد / هرچند کلام از تو وزن می گیرد» الف) شاعر کدام ویژگی حضرت علی (ع) را هزار بار ارزشمندتر از گشودن در خیر می داند؟ ب) به چه علت شعر شاعر، رو سیاه ماند؟						
۵/۰					21) در بیت «گفتم زمان عشرت دیدی که چون سرآمد؟ گفتا خموش حافظ کاین غصّه هم سرآید» منظور از «غصّه» چیست؟						
۵/۰					22) بیت «غم و شادی را نبود هیچ ثبات / هر زمان حال وی از شکل دگر خواهد شد» الف) گفتم که نوش لعلت ما را به آرزو کشت ب) گفتم زمان عشرت دیدی که چون سرآمد ج) گفتم ز مهرورزان رسم وفا بیاموز گفتا تو بندگی کن کاو بنده پرور آید گفتا خموش حافظ کاین غصّه هم سر آید گفتا ز خوبرویان این کار کمتر آید						
۵/۰					23) در عبارت زیر، نویسنده کدام ویژگی معلم نقاشی را بیان کرده است؟ «معلم دور نبود، صورتک به رو نداشت»						
۵/۰					24) در بیت «هر آن وصفی که گویم بیش از آنی / یقین دانم که بی شک جان جانی» منظور شاعر از مصرع دوم چیست؟						
					25) درباره ارتباط مفهومی دو عبارت زیر توضیح دهید. «الصبر مفتاح الفرج» «یعقوب خود او را به صبر آموزگار بود»						
					26) هر دو ستون را مطالعه نمایید نوع ادبی نوشته های ستون «ب» را مشخص کنید و به گزینه مناسب در ستون «الف» وصل کنید (یک مورد در ستون «ب» اضافه است)						
۵/۰					<table><tr><th>الف</th><th>ب</th></tr><tr><td>۱- ادبیات غنایی</td><td>الف) پیران قبله خویش را حرمت دارد، و لیکن به ایشان مولع نباش.</td></tr><tr><td>۲- ادبیات تعلیمی</td><td>ب) ما را به انعام و اکرام از راه دریا گسیل کرد. ج) تا خار غم عشقت آویخته در دامن کوته نظری باشد، رفتن به گلستان ها</td></tr></table>	الف	ب	۱- ادبیات غنایی	الف) پیران قبله خویش را حرمت دارد، و لیکن به ایشان مولع نباش.	۲- ادبیات تعلیمی	ب) ما را به انعام و اکرام از راه دریا گسیل کرد. ج) تا خار غم عشقت آویخته در دامن کوته نظری باشد، رفتن به گلستان ها
الف	ب										
۱- ادبیات غنایی	الف) پیران قبله خویش را حرمت دارد، و لیکن به ایشان مولع نباش.										
۲- ادبیات تعلیمی	ب) ما را به انعام و اکرام از راه دریا گسیل کرد. ج) تا خار غم عشقت آویخته در دامن کوته نظری باشد، رفتن به گلستان ها										
					27) صحیح و غلط بودن عبارات زیر را مشخص کنید. «گفتم دل رحیمت، کی عزم صلح دارد گفتا مگو با کس تا وقت آن در آید» مفهوم اطاعت و فرمانپذیری (صحیح-غلط)						